

מתווה להוראת יהושע-שופטים תשפ"ז- עולים חדשים

הנחיות למורי עולים :

- חשוב מאוד שהתלמיד יכיר את הסיפור הכללי גם על חשבון הפרטים.
- בטבלה המצורפת מסומנים הפרקים שמתוכם יהיו השאלות לעולים במבחן מפמר. כמובן שאם יש אפשרות מומלץ להרחיב יותר ולהוסיף את פרקי הבחירה.
- במידה והתוכנית לא תואמת לרמת התלמידים נא צרו קשר עם נעמי מדריכת עולים בתנך כדי להתאים את תוכנית הלימודים.
- תלמידים ברמה גבוהה יותר שיכולים ללמוד את כל החומר ולהיבחן במבחן הרגיל יקבלו תוספת 10 נקודות.
- השאלות במבחן לעולים יתמקדו בסיפור הכללי.
- לכל שאלה מוזמנים לפנות לנעמי פרקש מדריכת תנ"ך לעולים 0556690993

המיומנויות הנדרשות בכיתה ז :

- דפדוף והתמצאות
- איתור פרטים (למיומנות זו שלושה חלקים)
- באתר תנ"ך חמ"ד חטיבת ביניים שימו לב למסמכי ההנחיה להקניית מיומנויות אלו.

עמודת רעיונות גדולים : חשוב לכוון את ההוראה ע"פ רעיון גדול. אפשר לבחור את אחד הרעיונות המופיעים כאן או רעיון אחר.

מקרא צבעים :

פרקים שנכללים בתוכנית הלימודים ומתוכם יהיו השאלות במבחן מפמר.

פרקים שלא יופיעו במבחן מפמר לעולים

פרקים לבחירה. מורה של עולים שיוכל ללמד- נהדר!

במבחן המפמ"ר לא יהיו שאלות על פרקים אלו. עם זאת, בתי ספר שמלמדים יותר שעות מתבקשים ללמד גם פרקים אלו.

ספר יהושע

עולים חדשים	רעיונות גדולים ביחידות ההוראה	נושאים עיקריים בפרק		
פרקים א- ה: הכניסה לארץ ישראל - 6 עד 9 שיעורים [אלול - חשוון]				
	מנהיגותו של יהושע ממשיכה את מנהיגות משה וגם מחדשת. הכניסה לארץ ישראל מכריחה את עם ישראל להשתנות - להיפרד משגרה ומהרגלים קודמים ולבנות כלים חדשים לעבודת ה'.	ה' ממנה יהושע "משרת משה" להיות מנהיג. תפקידיו של יהושע כמנהיג. הבטחות ה' ליהושע והציווי לשמירת התורה דברי יהושע לשוטרים ולעם: ההכנות לחציית הירדן יהושע מזכיר לשבטי עבר הירדן המזרחי את התחייבותם, והם מקבלים את מנהיגותו הביטוי המנחה "חזק ואמץ" – ביטוי מנחה בפרק	הכניסה לארץ ישראל	א
		משימתם של המרגלים ההצלה ע"י רחב, הכרתה בכוחו של ה' ובניסים ההסכם בין רחב למרגלים, סימן החוט השני. הדיווח של המרגלים ליהושע. (רשות- השוואה למרגלי משה)		ב
ללמד בקיצור את הסיפור הכללי.		ההכנות לנס: ההוראות לשוטרים, לעם ולכהנים. תפקידו של הארון. תיאור הנס: זמן הנס, מהלך הנס.		ג-ד

		הנחת האבנים בירדן ובגלגל לזיכרון מטרותיו של הנס (רשות- השוואה לקריעת ים סוף)		
ה		השלמת הכניסה לארץ, הכנה רוחנית לקראת כיבוש הארץ חידוש המצוות : מילת בני ישראל, קיום פסח הפסקת המן המפגש עם שר צבא ה' (רשות : הקבלה למפגש משה בסנה)		פרק ה' לא בחומר
ו	מלחמות כיבוש הארץ	ייחודיות כיבוש יריחו - הכיבוש הניסי : שישה ימים- היום השביעי תפקיד השופרות שני האיסורים המיוחדים קיום ההבטחה להצלת רחב ומשפחתה		פרק ו' לא בחומר
		פרקים ז-יח (א): מלחמות כיבוש הארץ וההתנחלות - 6 עד 9 שיעורים [כסלו - אמצע טבת]		מהנהגה ניסית להנהגה טבעית: בכיבושי יהושע הקב"ה, צעד אחרי צעד, מצמיח את ישראל לקראת התמודדות עצמאית.
ז		מלחמת העי הראשונה חטא עכן		פרקי בחירה

	גם במלחמות שבדרך הטבע הקב"ה מלווה את ישראל.	הביטוי: "וימעלו בני ישראל מעל בחרם" – אחריותו של כל העם הכישלון הצבאי- סיבות ותוצאה תגובותיו של יהושע גילוי של המועל		
		מלחמת העי השנייה התיקון והאסטרטגיה החדשה מהלך הקרב תוצאות המלחמה השוואה בין שני הקרבות "סיבתיות כפולה" במלחמות העי קיום מעמד הר עיבל שהצטוו ע"י משה	ח	
פרק ט לא בחומר		יושבי גבעון מערימים על ישראל כריתת הברית הגבעונים חוטבי עצים ושואבי מים	ט	
		מלחמת מלכי הדרום: הסיבה לקואליציה נגד ישראל הפתעה צבאית, נס האבנים, נס עצירת השמש	י (א-יד)	
		מלחמת מלכי הצפון:	יא	

פרק י"א לא בחומר		הקואליציה הצפונית : המוביל, היקף הכוחות, סוסים ומרכבות האסטרטגיה והביצוע : עזרה אלוקית, ההוראה המיוחדת לגבי הסוסים והמרכבות, מלחמת פתע תוצאות המלחמה מלחמה "טבעית" יותר (ללא ניסית גלויים, ארוכה)		
הכרת מפת הנחלות כולל עבר הירדן המזרחי.		"הארץ הנשארת" חלוקה בגורל : "כפי אשר צוה ה' ביד משה" שנים וחצי השבטים בעבר הירדן המזרחי, תשעה וחצי השבטים בכל ארץ כנען	החלוקה לנחלות	יג,(א-יד)
		פסוק א בלבד : הקמת המשכן בשילה		יח
הנחלות המיוחדות אינם בחומר		יד-טו : כלב ועתניאל , יז : נחלת מנשה, בנות צלפחד . כ : ערי מקלט , כא : נחלת הלויים		נחלות מיוחדות
		פרק כד : נאום הפרידה וסיכום הספר- 2 עד 3 שיעורים [סוף טבת]		
פסוקים א-לב- בחירה. יש ללמוד את פסוקים כח-לג.		היסטוריה : מאברהם ועד כיבוש הארץ - הדגשת של הטובות שעשה ה' אתגר הבחירה : "בחרו לכם היום את מי תעבדון" תגובת העם : דחיית של האלילים, נאמנות לקב"ה, קבלת אחריות חיזוק הברית, האבן העדה פטירת יהושע הכינוי : "יהושע בן נון עבד ה'" - מעבר מ"משרת משה" (בפרק א) ל"עבד ה'"	נאום הפרידה של יהושע	כד (כח-לג)

ספר שופטים

א		האזורים שנכבשו ע"י יהודה ובני יוסף אזורים שלא נכבשו		פרק א' לא בחומר
פרקים ב-ד: תחילת תקופת השופטים - 5 עד 8 שיעורים [שבט עד אמצע אדר א]				
ב (ז-כג)	המעגל החוזר של ספר שופטים	השוני בין דור יהושע לדור החדש המעגל החוזר שתי הסיבות להשאת הגויים בארץ	תקופת השופטים היא תקופת מעבר ושלב הכרחי בהכנת העם ובגיבוש לקראת חיים עצמאיים בארץ. המנהיגות בימי השופטים מלמדת אותנו שלצד הבחירה האלוהית דרושה עשייה אנושית והשקעה כדי להושיע את העם	
ג (יב-לא)	אהוד בן גרא שמגר בן ענת	השעבוד למואב התכסיס של אהוד בן גרא נצחון ישראל במלחמה על מואב		התלמידים צריכים את המיקום של מואב במפה
ד	דבורה וברק	דבורה וברק השעבוד בידי יבין מלך כנען וסיסרא שר צבאו דבורה הנביאה והשופטת, ברק בן אבינועם נבואת דבורה על מות סיסרא ביד אישה		התלמידים צריכים את המיקום של התבור במפה

		שני שלבי הקרב : הניצחון בהר תבור והתערבות האלוקית		
		מעשה יעל אשת חבר הקיני		
ה	שירת דבורה			פרק ה' לא בחומר
פרקים ו-ח: גדעון - 5 עד 8 שיעורים [אמצע אדר א עד ניסן]				
ו	גדעון	גדעון המלחמה במדיינים השעבוד בידי מדיין ועמלק ההתגלות לגדעון, תגובתו של גדעון הריסת מזבח הבעל, הכינוי "ירובעל" גדעון נערך למלחמה במדין	מנהיג ראוי נוהג מתוך אחריות לאומית ולא מתוך מניע אישי. כל מנהיג פועל מתוקף תקופתו, ובסיפורו משתקף מצב העם בימיו.	
ז		צמצום הלוחמים רגע לפני הקרב- החלום תחבולת הקרב		
ח		העימות עם אנשי אפרים ועם סוכות ופנואל דחיית המלוכה ועשיית האפוד		פרק ח- לא בחומר
הפרקים למבחן המפמ"ר- עד לכאן				
ט	אבימלך	עליית אבימלך		

פרק ט' לא בחומר		משל יותם המרידות בשכם וסופו של אבימלך		
פרקים יא-יב' לא בחומר		מינויו של יפתח הנאום למלך עמון בת יפתח	יפתח	יא
		איש אפרים ויפתח		יב
		פרקים יג - כא [אייר - סיון]		
		התגלות המלאך, הבשורה על לידת הבן שיושיע את ישראל. הנזירות מנוח מפקפק והמלאך מתגלה שנית. מימוש ההבטחה	שמשון	יג
		לפני החתונה : שמשון מבקש רשות מהוריו בדרך לחתונה : האריה והדבש משתה החתונה והחידה פתרון החידה באמצעות הכלה ותשלום החוב		יד
		שלוש התשובות לדלילה, גילוי סוד כוחו של שמשון שמשון בשבי- העיוורון והפלת עמודי הבית.		טז
		פסל מיכה		יז

יח	פסל מיכה	המשלחת משבט דן לוקחת איתה את הכהן והתרפים הקמת המקדש בदन	"בְּיָמֵינוּ הָיָה אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הָיָה בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה".	
יט	פילגש בגבעה וסיכום הספר	הפילגש עוברת לבית אביה הפילגש בדרך : בין בית לחם לגבעה הפילגש והאיש מחפשים מקום ללון בגבעה הפילגש מוצאת החוצה האיש הלוי לוקח את הפילגש אל ביתם	בכל התמודדות במרחב האישי והלאומי נדרשת תשתית מוסרית.	התלמידים צריכים את המיקום של גבעה ובית לחם במפה
כ		יציאת כל ישראל למלחמה על בנימין היום הראשון ללחימה : ישראל ניגפים היום השני ללחימה : ישראל ניגפים היום השלישי ללחימה : בנימין ניגפים התוצאות הקשות של המלחמה		אין צורך בפירוט. התלמידים צריכים לדעת שהיו שלושה ימי לחימה ומה התוצאות של כל יום.
כא		לאחר המלחמה הניסיון לפתור את מצוקת אנשי בנימין		